

מסורת הש"ס

(א) [קדושין ע"ג] יבמות י"א: מד: (ב) נגעים פי"ד מ"ג, (ג) י"א המה, (ד) נגעים פי"ד מ"א ע"כ פ"ז: כריתות ט: (ה) [ג"ל ר"ב], (ו) ט"ז פ"ט. וע' מנחות ק"ה: (ז) ויקרא ד',

תינוקת פרק עשירי גדה

ע.

עין משפט
נר מצוה

גח א מ"י פט"ו מהל' אסורי ביאה הל"ז: גכב ב מ"י פ"ה מהל' מחורבן כפרה הל"י: גג א מ"י ט"ז הל"ט וע"י גכ"מ:

תוס' הרא"ש

א"ל היא תועבה ואין בניה תועבין. תימה למה ל"ר קרא כיון דק"ו דאלמנה פירכא הוא ופירכא גמורה היא דכ"ב החולץ חזו בו רב יוסף מבריו מחזק פירכא וזו ביה הכל מודים במחזור גרושמו שהולד פגום מנקל וזומר דאלמנה לכהן גדול ואומר אלף אי איתמר הכי איתמר ועוד קשה דכ"ק דיצמות (דף י"ד): קאמר רבי יוחנן זן נורי כ"ל נעשה כדברי ז"ה שממירין את הצרות לשוק בלא חליצה ויבוס הולד פגום לדברי ז"ש והאיכא אשם אמר שמואל כשקרב אשמו אמר רב ששת גברא רבה כשמואל לימא כי האי מילתא כמאן אי בר' יהודה דאמר אשם קבעה וכיון קבעת לה אשם בעשירות לא מצי מייתי חטאתא בדלות דה"ל מצורע שהביא קרבן עני והעשיר או עשיר והעני הכל הולך אחר חטאת דברי ר' שמעון ורבי יהודה אומר והכל הולך אחר אשם רבי אליעזר בן יעקב אומר הכל הולך אחר צפורים ואי כרבי שמעון דאמר חטאת קבעה אע"ג דלא קרב אשם נתיי אחר דהא שמעינן ליה ר"ש למחרת מביא אשמו ולונו עמו ומעמידו בשער נקנוד ומתנה עליו ואומר אם מצורע הוא הרי אשמו ולונו עמו ואם לאו אשם זה יהא שלמי נדבה ואותו אשם מעון שהיטתו

היא תועבה ואין בניה תועבין. וא"ת מה לר"י והא פרכין חלק וזומר דאלמנה לכהן גדול מה לאלמנה לכהן גדול שכן היא עצמה מתחללת וליכא למימר דלאו פירכא גמורה היא דהא על ידי הק פירכא הדך זיה צפ' החולץ (יבמות דף מד.) מנא דקאמר הכל מודים במחזור גרושמו שהולד פגום מנקל וזומר דאלמנה לכהן גדול ואומר אלף אי איתמר הכי איתמר ועוד קשה דכ"ק דיצמות (דף י"ד): קאמר רבי יוחנן זן נורי כ"ל נעשה כדברי ז"ה שממירין את הצרות לשוק בלא חליצה ויבוס הולד פגום לדברי ז"ש ומנגל דהוי פגום אי מקל וזומר דאלמנה לכהן גדול איכא למיפך כי הכא וי"ל אהך קושיא כדנרייתא דנפקא לן הולד פגום בצרות לשוק מהיא תועבה ואין בניה תועבין מכלל דבעלמא אפילו בניה תועבין מיהו בשמעמא ליכא למימר דמשום הכי נקט דאי קרא אע"ג דלא לר"י משום דאשמעינן דאליעזר ז"ה ר' יהושע למרש צעלנא כגון צימה לזוק דנייה תועבין דשמעמין דיצמות אית ליה לר' יהושע דהולד של צרות כשר לשוק דקאמר בני צרות אפי' לר' יהושע דהולד פגום רב ששת אשמו כדברי רב לשה לאוקמו ויכול לעשות ככל אחר ואחד מתן הבנות ונשים ואי משום סמיכה יקריבוהו בלא סמיכה משום תקוני גברא: דהני מצורע שחיביא קרבן עני והעשיר כי. ומשנה היא בפרק בתרא דמסכת נגעים אבל מילתא דר' אליעזר ב"ב לא מיתגהה חתם וברייתא היא מילתיה דר' אליעזר ב"ב ובמס' ע"כ פ"ק פ"ק השג די בתר מיימייהו מחינתין דפליגי בה ר' שמעון ור' יהודה קאמר ותניא ר' אליעזר ב"ב אומר הכל הולך אחר הצפורים ופי' חתם דשילשתם מקרא אחד דרישו ואע"פ שאלו היה צריך כן מילתיה דר' יהודה ור' שמעון ניתא ליה להביא כילה לזוגתא דהך מילתא: ואם לאו אשם זה יהא שלמי נדבה. ותימה והיכי מצי מתנה בשלמים והלא צריך לקבל דמו של זה האשם כדאמרין בריש אזהרו מקומן דשיני כהנים מקבלין את דמו אחד ביד אחד בכלי ואם שלמי קא עבר מדאורייה כדאמרין בפ"ב דובחיים שצריך לקבל כל דמו של הובח. וי"ל דתקוני גברא שאני כדאיתא בפ' התערבות:

היא תועבה ואין בניה תועבין. וא"ת מה לר"י והא פרכין חלק וזומר דאלמנה לכהן גדול מה לאלמנה לכהן גדול שכן היא עצמה מתחללת וליכא למימר דלאו פירכא גמורה היא דהא על ידי הק פירכא הדך זיה צפ' החולץ (יבמות דף מד.) מנא דקאמר הכל מודים במחזור גרושמו שהולד פגום מנקל וזומר דאלמנה לכהן גדול ואומר אלף אי איתמר הכי איתמר ועוד קשה דכ"ק דיצמות (דף י"ד): קאמר רבי יוחנן זן נורי כ"ל נעשה כדברי ז"ה שממירין את הצרות לשוק בלא חליצה ויבוס הולד פגום לדברי ז"ש ומנגל דהוי פגום אי מקל וזומר דאלמנה לכהן גדול איכא למיפך כי הכא וי"ל אהך קושיא כדנרייתא דנפקא לן הולד פגום בצרות לשוק מהיא תועבה ואין בניה תועבין מכלל דבעלמא אפילו בניה תועבין מיהו בשמעמא ליכא למימר דמשום הכי נקט דאי קרא אע"ג דלא לר"י משום דאשמעינן דאליעזר ז"ה ר' יהושע למרש צעלנא כגון צימה לזוק דנייה תועבין דשמעמין דיצמות אית ליה לר' יהושע דהולד של צרות כשר לשוק דקאמר בני צרות אפי' לר' יהושע דהולד פגום רב ששת אשמו כדברי רב לשה לאוקמו ויכול לעשות ככל אחר ואחד מתן הבנות ונשים ואי משום סמיכה יקריבוהו בלא סמיכה משום תקוני גברא: דהני מצורע שחיביא קרבן עני והעשיר או עשיר והעני הכל הולך אחר חטאת דברי ר' שמעון ורבי יהודה אומר והכל הולך אחר אשם רבי אליעזר בן יעקב אומר הכל הולך אחר צפורים ואי כרבי שמעון דאמר חטאת קבעה אע"ג דלא קרב אשם נתיי אחר דהא שמעינן ליה ר"ש למחרת מביא אשמו ולונו עמו ומעמידו בשער נקנוד ומתנה עליו ואומר אם מצורע הוא הרי אשמו ולונו עמו ואם לאו אשם זה יהא שלמי נדבה ואותו אשם מעון שהיטתו

רבי יהושע כשהביא את אשמו קודם מיתת חזירו אבל אם לא קרב אין לו תקנה: אי כרבי יהודה. דאמר אין אשם צא על הנאי ומשום הכי ליכא תקנתא צאשם: הא אמר אשם קבע. ואם קרב את אשמו לית ליה תקנתא בחטאת דאשם שהביא בעשירות קבע את שער קרבנותיו בעשירות ואין יכול להביא את חטאתו עני: מצורע שהביא אחד מקרבנותיו והעשיר. עד שלא חטאת להביא את כולו או עשיר והעני: הכל הולך אחר חטאת. אם הביא חטאת בדלות מקריב נמי עולתו בדלות ואם בעשירות מקריב נמי עולה בעשירות: אחר אשם. אם כשהקריב אשמו היה עשיר יקריב את האחרים בעשירות: אחר צפורים. שמי צפרים חיות טהורות שהיה כהן מטוהר בהם את המזרע שבעה ימים קודם גלגלתו ולאו קרבן הן ושוות בעשיר ובעני ואם צאיתה שעה היה עשיר מביא כל קרבנותיו בעשירות. ושמעאל דלוהו מפרש כדכיתוב [ע"ג] אשר לא תשיג ידו בטהרתו רבי שמעון סבר טהרתו דבר המכפרו ורבי יהודה סבר דבר המכשרו והיינו אשם שזמנו נותן על הבהונות ורבי אליעזר סבר דבר הגורם לו טהרה ומאי ניהו צפורין: ואי כרבי שמעון. דאמר אשם לא קבע והלכך אפילו הקריב את אשמו כשהוא עשיר יכול להביא חטאת עני למה ליה לשמואל לאוקמו כשקרב אשמו כשהוא עשיר יכול להביא חטאת עני אפילו לא קרב נמי איכא תקנתא צאשם לאתויי אשם מביאו ולומר אם קרבן שקרב של חזירי הרי זה שלי ואם שלי היה הרי זה לשלמים: למחרת. בספק מזרע קאי וקאמר למחר של טבילתו שהוא יום הבאת קרבנותיו מביא את אשמו כו': שיטתו

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה למחרת וכו' בספק מזרע קאי וקאמר למחרת טבילתו שהוא יום הבאת קרבנותיו מביא את אשמו כו' והך ברייתא: (ב) בא"ד א"ו יודע את נטהר מצריתו זה לזו:

מוסף רש"י

היא תועבה. כלומר בעשה עברה [קדושין ע"ג]. ואין בניה תועבין. דלון מנה היינו פסולה לכהונה [בבוחם ע"ג]. הכל הולך אחר חטאת. אם הביא חטאת כהמה בעשירות, מביא נמי עולת כהמה, ואם הביא חטאת היק בעשירות, אפי' שהעשיר מביא נמי עולה בעשירות, ואם חטאת צפורים. שמי צפורין חיות טהורות מביא לזכר האשם קודם גלגלתו. אם שבעה שחו עליו או עני, מביא בעשירות קרבנותיו, ואם חטאת שעה היה עשיר מביא כל קרבנותיו בעשירות. בספק מזרע מוחלט וספק אינו מוחלט קאי, למחרת ציוס השמיני [בבוחם ע"ג]. חטאתא דמזירות קתני לה. זה שהיה ספק מיר טמא וספק טהור, ספק מזרע מוחלט טמא ספק טהור, חולץ בקדשים אחר פי' ע"כ, ר"ש שם אמר למחר של יום ששים זמנא אשמו כו' [מנחות ק"ה].

(דף ק"ה). ופי' רש"י שם למחרת ציוס ק"א והכל אחד הוא שיוס ק"א במקום שמיני לזרעתו אלף שהוצרך להתאחר ס' יום משום דשמוא מיר טמא הוא וזו תגלת שניה שלו והבי מתינא דמיר ספק מיר טמא ספק מיר טהור אבל ודאי מיר היה ספק מזרע טמא ספק מזרע טהור אבל ודאי מזרע היה פירוש הוא יודע שהיה מיר אבל אינו יודע אם נטמא למת או לאו וכן יודע הוא שמזרע היה אבל אינו יודע אם (ב) נטמא בזרעתו אי לאו אוכל בקדשים לאחר ס"א יום ושהיה יין ונטמא למתם לאחר מאה וכו' יום כיצד אומרים לו מיר טמא אתה וצריך אתה לעשות כל דין מיר טמא ואתה תחיל מזירות טהורה והה וכלה וביא קרבן מנה ז' והוא כיצד ומצב לגלגל אומר לו טהור אתה ואין טהור מגלגל פחות מל' יום פירוש שמוא מיר טהור אתה לא ומנה כ"ג פירוש כדי להשלים ז' מנה ז' וצבא לגלגל אומרים לו מיר טהור אתה ואי אתה מגלגל אלף על הדמים פירוש עד שזרק הדם עליו מאחד מקרבנותיו שהוא מביא ג' בהמות חטאת עולה ושלמים ואין מעכב אותו מלגלג אלף אחד מהן כיצד הוא עושה מביא עולת כהמה ומתנה אם טהור הוא זו חובה ואם לאו נדבה וכשזרקו דמה יכול לגלגל פירוש לכך יתנה מן העולה ולא מן החטאת שאין חטאת כהמה צאה על הספק וכן לא על השלמים ששלמי מיר טעונים טמאה וזו ספק מזרע ואינו יכול להניף ועוד שהן טעונים לחם וחזיע בשלה ואין שלמים כאלו באין נדבה הילכך אין יכול להתנות שיהיה מוכשר לגלגל אלף צוריקת דמי העולה כיצד יעשה להחמיר עליו מביא פיילי חרס חדשה ונותן לתוכה רביעית מים חיים ומביא לפור דרוור פירוש כדרך כל המזרעים בתגלתה הראשונה וחטאת העוף כדון טמא פירוש דשמוא מיר טמא הוא ותגלתו זו של טומאה היא ואין מתחיל מזירות טהרה עד שיביא חטאת טומאה שחטאתו מעכבתו אבל אשמו אינו מעכבו ושהוא אותו